

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN: 2181-1342 (ONLINE)

№ S/4 (3) - 2023

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES
AND SOCIAL SCIENCES

ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ

ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ

ELECTRONIC JOURNAL

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

Махсус сон

№ 5/4 (3) - 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат ҳавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васида Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш

ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Crossref DOI:

Таҳририят Crossref DOI нинг расмий аъзоси ҳисобланади ва 10.47.390 DOI префиксига эга. Ҳар бир нашр ва илмий мақолага индивидуал Crossref DOI рақами берилади.

Google Scholar

Журнал Google Scholar (Академия) да индексацияланади.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com
Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Аббасов Беҳзод Бахтиёрвич

1946 – 1965 ЙИЛЛАРДА ФАРҒОНА ВОДИЙСИДА ИРРИГАЦИЯ ВА МЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИ
ҲАМДА АҲОЛИНИ ЯНГИ ЎЗЛАШТИРИЛГАН ЕРЛАРГА КЎЧИРИШНИНГ
БОШЛАНИШИ 10-21

Бабаджанов Хасан Бахтиёрвич

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ДАВРИДА ЎЗБЕКИСТОНДА ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ
ТАЪМИНОТИДА ТОМОРҚА ХЎЖАЛИКЛАРИНИНГ ЎРНИ 22-27

Саидбобоева Гулзора Нематжоновна

ГОЭЛРО РЕЖАСИ ВА УНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ҲУДУДИДА АМАЛГА ОШИРИЛИШИ 28-36

Rasulov Ma'murjon Foziljonovich

O'ZBEKISTONDA XALQARO SAYYONLIKNI RIVOJLANTIRISHDA MADANIY MEROS
OBJEKTLARINING O'RNI 37-42

Жиянбекова Шарофат Абдикахаровна

А.С. ПУШКИН НОМИДАГИ САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ КУТУБХОНА МАРКАЗИНИНГ ТАШКИЛ
ЭТИЛИШИ ВА ШАКЛЛАНИШИ ТАРИХИ 43-51

Esonov Ziyodbek Yuldashevich

FARG'ONA VODIYSI QORAQALPOQLARI HUNARMANDCHILIGI TARIXIDAN 52-58

Фарманова Гульнара Комилевна

ИЗ ИСТОРИИ ПЕРВЫХ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ РАБОТ И ИССЛЕДОВАНИЙ НА
АФРАСИАБЕ 59-65

Turaev Sherzod Gulboy ugli

DESCRIPTION OF CHARACTERISTICS AND TYPES OF LIVESTOCK FARMING OF SURKHAN
OASIS IN B.H. KARMISHEVA RESEARCH 66-71

Сотиболдиев Файратжон Отамирзаевич

ИНТЕРНЕТНИНГ ТАЪЛИМ ТИЗИМИГА КИРИБ КЕЛИШИ ТАРИХИ: МУАММО ВА
ЕЧИМЛАР 72-78

Rasulov Azizkhon Mukhamadqodirovich

ЎЗБЕКИСТОННИНГ МУСТАҚИЛЛИК ДАВРИ ТАРИХИ МАНБАЛАРИНИНГ УМУМИЙ
ТАВСИФИ 79-90

Абдуллажанова Нигорахон Турдалиевна

БЕРУНИЙ ВА ИБН СИНО ҲАЁТИ ВА ИЛМИЙ МЕРОСИ ТАРИХШУНОСЛИГИДАН 91-95

Дониёров Носиржон Абдухолиқ ўғли

ЎЗБЕК ТИЛИ ВА ИМЛО СИЁСАТИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР ТАРИХИДАН 96-102

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Юлдашев Обиддин, Махлиё Мамбетқулова

ИСЛОМИЙ СУҒУРТА (ТАКАФУЛ) ВА УНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ 103-109

<i>Фозилов Умид Закирович</i> БОШҚАРУВ ХОДИМЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ОҚИЛОНА БАҲОЛАШ ТАШКИЛОТ БОШҚАРУВ ТИЗИМИ САМАРАДОРЛИГИНИНГ АСОСИ	110-118
<i>Shoyev Davronbek Axmadjonovich</i> BOSHQARISH SIFATINI OSHIRISHDA “MENEJMENT LABORATORIYASI”NI TASHKIL QILISHNING O‘RNI	119-125
<i>Орзукулова Зумрад Абдуҳолиқ қизи</i> ТРАНСПОРТ-ЛОГИСТИКА ХИЗМАТЛАРИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ ТАШКИЛИЙ-ИҚТИСОДИЙ МЕХАНИЗМЛАРИ	126-133
<i>Djurakulov Shoxrux, Isaxonova Mohinur</i> O‘ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI	134-139
<i>Raxmatullayeva Feruza Azimovna, Sharobiddinov Ahrorbek Qosimjon o‘g‘li</i> YALPI HUDUDIY MAHSULOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI	140-146
<i>Ёдгорова Шахноза Хайридиновна</i> ЎЗБЕКИСТОНДА ВА ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТЛАРДА ТЎҚИМАЧИЛИК САНОАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ТАЖРИБАЛАРИ	147-155
<i>Qurbonov Ma‘murjon G‘ayrat o‘g‘li</i> ASOSIY ISHLAB CHIQRISH KO‘RSATKICHLARINI TAKOMILLASHTIRISH USLUBIYATI	156-166
<i>Nurullayev Hoshimjon Hamidovich</i> BUXORO VILOYATINING NOMODDIY-MADANIY MEROSONING O‘ZBEKISTON TURIZMI RIVOJLANISHIDAGI ANAMIYATI	167-172
<i>Маматов Бахадир Сафаралиевич</i> РИВОЖЛАНГАН ВА РИВОЖЛАНАЁТГАН МАМЛАКАТЛАРНИНГ ПЕНСИЯ ТАЪМИНОТИ ТИЗИМИ ТАЖРИБАЛАРИ	173-188
<i>Ғойипназаров Санжар Баходирович</i> ИНСОН КАПИТАЛИНИ РАҚАМЛИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДРАЙВЕРЛАРИНИНГ ИНСТИТУЦИОНАЛ МОДЕЛИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	189-195
<i>Садинов Азиз Зиядуллаевич</i> ЧИҚИНДИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҚАЙТА ИШЛАШНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ТЕХНОЛОГИК ЖАРАЁНЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	196-203
<i>Қурбонова Раҳима Жамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна, Хакимов Дамир</i> ИЖТИМОЙ КАПИТАЛНИ ЎЛЧАШДА ИЖТИМОЙ ТАРМОҚЛАР ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ РОЛИ	204-216
<i>Asatxodjayeva Shoira Shukurullayevna, Maxmudov Muxammadqodir Muzaffar o‘g‘li</i> YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA UNGA INVESTITSIYALARNI YO‘NALTIRISH ZARURIYATI	217-222

Исломов Алишер Бахтиёр ўғли
БУХГАЛТЕРИЯ АУТСОРСИНГ ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШДА ПРОФЕССИОНАЛЛИКНИ
ТАЪМИНЛАШ 223-229

Agzatova Nargiza Garurovna
SPECIFICS OF ETHNOGRAPHIC TOURISM AND ETHNIC TOURISM IN UZBEKISTAN 230-237

Муродова Дилноза Чориевна
ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ БЎЙИЧА ХОРИЖ
ТАЖРИБАСИ ВА УНИНГ АМАЛИЙ АҲАМИЯТИ 238-245

Khodjaeva Shodiyabonu Abitdjanovna
QISHLOQ XO'JALIGIDA AGROMARKETING TIZIMINING AHAMIYATI VA UNING
FUNKSIYALARI 246-250

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Нуруллаева Зулхумор Сидаматовна
МИЛЛИЙ ВА УМУМИНСОНИЙ МАДАНИЯТ ТИЗИМИДА МАҚОМ САНЪАТИНИНГ
ЎРНИ 251-259

Ibroximov Sarvar Mo'yudinjon o'g'li
IJTIMOIY-GUMANITAR VA MUTAXASSISLIK FANLARNI INNOVATSION PEDAGOGIK
TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH ORQALI TALABALARDA FUQAROLIK POZITSIYASINI
TAKOMILLASHTIRISH 260-265

Yuldashev Ibroxim To'uchiyevich
MOVAROUNNAHR VA XUROSONDA MINIATYURA SAN'ATINING ADABIYOT BILAN O'ZARO
UYG'UNLIGI VA G'OYAVIY ESTETIK VA AXLOQIY TASAVVURLARINING
MUSHTARAKLIGI 266-271

Khamdamova Sitora Safarovna
MARKAZIY OSIYO XALQLARI TARIXIY TARAQQIYOTIDA KROSS-MADANIYATINING O'ZIGA
XOSLIGI 272-277

Абдуллаев Джасур Абдиваит ўғли
ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ КЛАССИФИКАЦИИ КАЧЕСТВ СОВЕРШЕННОГО
ЧЕЛОВЕКА 278-283

10.00.00 - ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Xasanov Akbarjon Abdurashidovich
O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA MILLIY KONSEPTOSFERANI VOQELANTIRUVCHI LINGVISTIK
BIRLIKLAR BO'YICHA AMALGA OSHIRILGAN TADQIQOTLAR 284-292

Qurbonova Muharram Jurabekovna
XURSHID DAVRON SHE'RIYATINING TIL XUSUSIYATLARI 293-297

Сафарова Замира Рустамовна
ИНГЛИЗЧА ФРАЗЕОЛОГИЗМЛАР ТАРКИБИДАГИ ИНСОН НОМЛАРИНИНГ ЭТИМОЛОГИК
ТАСНИФИ 298-304

<i>Gubaydullin Artur Faridovich</i> THE NUANCES OF HUMOR TRANSLATION IN TERRY PRATCHETT'S 'GOOD OMENS'	305-313
<i>Tuxtayeva Dildora Zokirovna, Baxtiyorova Malikabonu Shavkat qizi</i> ETEL LILIAN VOYNICHNING “SO’NA” ASARIDA BOSH QAHRAMONLAR DINAMIKASI ...	314-318
<i>Seytnazarova Injayim Erjanovna</i> TILEWBERGAN JUMAMURATOV ASARLARIDA UNDA LMALARNING USLUBIY QO’LLANILISHI	319-325
<i>Асадова Дилбархон</i> ЎРХОН ПАМУҚНИНГ “ҚОРА КИТОБ” РОМАНИДА “ЎЗЛИКНИ ИЗЛАШ” МОТИВИ	326-342
<i>Khusanov Eldor Davlat o’g’li</i> BUYUK BRITANIYA VA AMERIKA INGLIZ SHEVALARINING O’XSHASH VA FARQLI JIHATLARI	343-348

12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР

<i>Утемуратов Махмут Ажимуратович</i> ЖАМИЯТДА ҲУҚУҚИЙ ОНГ ВА ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ – ҲУҚУҚИЙ ДЕМОКРАТИК ДАВЛАТ БАРПО ЭТИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ	349-355
<i>Шымбергенова Улзада</i> ТЕРГОВ ҲАРАКАТЛАРИДА ВОЯГА ЕТМАНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАНФААТЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШДА ПЕДАГОГ (ПСИХОЛОГ)НИНГ РОЛИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	356-362
<i>Полвонов Нажмиддин Аслиддинович</i> ЖИНОЯТ ПРОЦЕССИДА МОЛ-МУЛКНИ МУСОДАРА ҚИЛИШ МАҚСАДИ ВА УНИНГ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ ТАҲЛИЛИ	363-372
<i>Мирзаев Шухрат Шавкатович</i> КАТЕГОРИЯ «ДЕЙСТВИЕ ПРАВА»: ПОНЯТИЕ, СУЩНОСТЬ И ПРЕДЕЛЫ	373-382
<i>Муҳаммадиев Сарвар Асқар ўғли</i> “ЖИНОЯТ НАТИЖАСИДА ЕТКАЗИЛГАН ЗАРАРНИ УНДИРИШДА РАҚАМЛАШТИРИШ ИМКОНИАТЛАРИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ МАСАЛАЛАРИ”	383-392
<i>Махмудов Суннат Азим ўғли</i> ЖИНОЯТ ИШИНИ ТУГАТИШ АСОСИ СИФАТИДА ЯРАШУВ ВА ХУСУСИЙ АЙБЛОВНИНГ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ	393-399

13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

<i>Farrux Axmedov</i> XALQARO TAJRIBALAR ASOSIDA KURASHNI RIVOJLANTIRISH	400-409
<i>Музафарова Саодат Хайдаровна</i> ЎРТА АСРЛАР ШАРҚ АЛЛОМАЛАРИ МАЪНАВИЙ МЕРОСИДА МУСИҚА ВА УНИНГ ЭСТЕТИК АҲАМИЯТИ	410-415

<i>Xaydarova Iroda Nizomiddinovna</i> BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARI TALAFFUZINI TAKOMILLASHTIRISH NUQTAYI NAZARIDAN 2020-2021 O'QUV YILI FAN DASTURLARI VA MATERIALLARI TAHLILI ...	416-421
<i>Шукурова Нафиса Алишеровна</i> ЗАМОНАВИЙ ВОЛЕЙБОЛГА ХОС ҲИМОЯ ҲАРАКАТЛАРИНИ МОДЕЛЛАШТИРИЛГАН ТАРТИБДА ШАКЛЛАНТИРИШ	422-427
<i>Nigmanov Bori Botirovich</i> FUTBOLCHILARNI TAKTIK TAYYORLASHDA HARAKATLI O'YINLARNING AHAMIYATI	428-433
<i>Муродова Дурдона Раимжон қизи</i> БЎЛАЖАК МУСИҚА ТАЪЛИМИ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ БАДИИЙ-ЭСТЕТИК КОМПЕТЕНТЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИННОВАЦИОН ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯСИ	434-438
<i>Axmedov Alisher Nosir o'g'li</i> ANSAMBL BILAN ISHLASH METODLARI VA TAMOYILLARI	439-447
<i>Saparboyeva Dilshoda Sobir qizi</i> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA INSON QADRINI ULUG'LASH MADANIYATINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARI	448-452
<i>Mansurbekova Feruza Gayratovna</i> BOLALAR XORLARI BILAN ISHLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	453-456
<i>Xodjayev Bolta Qurbonovich, Xojiyeva Matluba Shukurovna</i> O'QITUVCHI MEHNATNI ILMIIY ASOSDA TASHKIL ETISH YO'LLARI	457-465
<i>Atamuratova Munira</i> O'ZBEK GURUHLARIDA INGLIZ TILINI XORIJIY TIL SIFATIDA O'QITISHDA MADANIY ASPEKTDAN FOYDALANISHGA OID ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA INTERFAOL METODLAR TAVSIFI	466-471
<i>Нурилло Эминов</i> ХОРАЗМ ДОСТОНЛАРИНИНГ МОҲИР ИЖРОЧИСИ ОТАХОН МАТЁҚУБОВНИНГ ИЖОДИГА БИР НАЗАР	472-476

09.00.00 – Фалсафа фанлари

Yuldashev Ibroxim To'uchiyevich
Tasviriy san'at kafedrasida katta o'qituvchisi
Farg'ona davlat universiteti.

**MOVAROUNNAHR VA XUROSONDA MINIATYURA SAN'ATINING ADABIYOT BILAN
O'ZARO UYG'UNLIGI VA G'OYAVIY ESTETIK VA AXLOQIY TASAVVURLARINING
MUSHTARAKLIGI**

Annotatsiya. Maqolada Movarounnahr va Xurosonda badiiy adabiyotning miniatyura san'ati bilan o'zaro bogliqligi hamda miniatyura san'atida badiiy tasavurlarni muayyan adabiy personajlar tasvirlashda turli usullardan foydalanish yo'llari haqida soz boradi. Bizgacha saqlanib kelgan badiiy asarlar orqali shuni ko'rishimiz mumkinki rang-barang bezatilgan qo'lyozma sahifalariga nozik qilib miniatyura ishlangan, bezatilgan va naqshlar chekilgan. Miniatyura badiiy matn mazmunini sharhlovchi vosita sifatida vujudga kelgan va asar g'oyasini yorqin bo'yoqlarda ifodalashi vosita sifatida qaralgan. Shu bilan birga miniatyura tasviriy vositalar, chiziqalar va ranglarda o'z ifodasini topgan. Eron va O'rta Osiyo xalqlarining VII-VIII asrlargacha bo'lgan devoriy suratlar, haykaltaroshlik, amaliy san'at kabi qadimiy san'atlarning ildizlariga bog'langanligining o'ziga xosligi haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: Kolorit, Zaraut, relef, Arxeologiya, Afrosiyob, Moniy, Muzahhib, personaj, xattot, qog'ozsozlik, Dekorativ, muraqqa, Muarrix, alkorlar surati, savr daraxti, Kushoniya, muqaddima, nafis.

Юлдашев Иброхим Тўйчиевич,
старший преподаватель кафедры ИЗО ФерГУ

**СОВМЕСТИМОСТЬ ИСКУССТВА МИНИАТЮРЫ С ЛИТЕРАТУРОЙ И ОБЩНОСТЬ
ОБРАЗНЫХ ЭСТЕТИЧЕСКИХ И НРАВСТВЕННЫХ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ В
МОВАРОУННАХР И ХОРАСОН**

Аннотация. В статье говорится о взаимосвязи художественной литературы с искусством миниатюры в Мовароуннахре и Хорасане, а также о способах использования различных приемов для изображения тех или иных литературных персонажей в искусстве миниатюры. По дошедшим до нас произведениям искусства мы можем видеть, что страницы красочно оформленных рукописей были деликатно миниатюризированы, украшены, расшиты узорами. Миниатюра создавалась как средство интерпретации содержания художественного текста и рассматривалась как средство выражения идеи произведения в ярких красках. В то же время миниатюра выражается изобразительными средствами, линиями и красками. Обсуждается своеобразие связи с корнями таких древних искусств, как настенная живопись, скульптура и прикладное искусство народов Ирана и Средней Азии до VII-VIII вв.

Ключевые слова: Цвет, Зарат, рельеф, Археология, Афросяб, Мони, Музахиб, персонаж, каллиграф, изготовление бумаги, декоративный, Муракка, Муаррих, изображение алкорса, дерево савр, Кушания, введение, изящное.

Yuldashev Ibroxim To'uchiyevich
Senior Lecturer Department of Fine Arts. Fer.GU.
e-mail: tuychiyevich68@gmail.com

THE COMPATIBILITY OF MINIATURE ART WITH LITERATURE AND THE COMMONNESS OF IMAGINAL AESTHETIC AND MORAL IDEAS IN MOVAROUNNAHR AND KHORASON

Abstract. The article deals with the relationship of fiction with the art of miniature in Movarounnahr and Khorasan, as well as the ways of using various techniques to depict certain literary characters in the art of miniature. From the works of art that have come down to us, we can see that the pages of colorfully designed manuscripts were delicately miniaturized, decorated, and embroidered with patterns. The miniature was created as a means of interpreting the content of a literary text and was considered as a means of expressing the idea of a work in bright colors. At the same time, the miniature is expressed by pictorial means, lines and colors. The peculiarity of the connection with the roots of such ancient arts as wall painting, sculpture and applied art of the peoples of Iran and Central Asia up to the 7th-8th centuries is discussed.

Key words: Color, Zaraut, relief, Archeology, Afrosyab, Moni, Muzahib, character, calligrapher, papermaking, Decorative, Murakka, Muarrih, image of alkors, savr tree, Kushaniya, introduction, graceful.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3SI4Y2023N33>

Кириш. Жаҳондаги ижтимоий-сиёсий жараёнларнинг динамик ва ўта зиддиятли кечиши миллий яқдиллик кечинмаларни янада ривожлантириш йўлларини таҳлил қилиш муаммосини тез суръатлар билан долзарблаштирди.

Шахснинг ўзига хосликни эгаллаш характерини ўрганар экан, тадқиқотчилар миллий ўзликни шакллантиришнинг бир қанча ҳал қилувчи омилларни, жумладан, маълум бир давлат ҳудудининг суверенитети, миллий фуқароликни жорий этиш, миллий ҳамжамият ҳақида муайян ғоялар ва мазмунларни ишлаб чиқиш, давлат томонидан миллий хотира сиёсатини шакллантириш, ягона ахборот маконини яратиш ва бошқаларни ажратиб кўрсатдилар[1]. Шуъҳасиз, шахсни шакллантиришнинг энг муҳим устувор омили сифатида мактаб, таълим тизими ва педагогик жараён ҳисобланади. Қандай қилиб бундай ҳудудлардаги таълим жараёни бир вақтнинг ўзида бир хил "бир ҳил миллий ўзига хослик" функциясини сақлаб қолиши ва замонавий демократик шароитда яшовчи ҳар бир этник гуруҳнинг ажралмас ҳуқуқи бўлган этник ўзига хосликни сақлашга ёрдам берадиган институт бўлиб қолиши керак?

Адабиётлар таҳлили. Таъкидлаш жоизки, асримиз бошида хорижий илмий жамоатчилик учун "маданият ва шахс"нинг ўзаро муносабатлари мустақил тадқиқот объектига айланди. Улар мавжуд маданий-тарихий шароитда у ёки бу этник гуруҳнинг яшаши учун мақбул шарт-шароитларни акс эттирувчи ҳар бир халққа хос "асосий шахс тузилмаси" мавжудлиги ҳақидаги фикрни ҳимоя қилдилар.

Е.Гелнегнинг фикрича, миллий ўзига хосликни ривожлантириш учун умумий жамоавий ўзига хосликни ўрнатиш ва пировардида, тарқоқ этник ва синфий гуруҳларни ягона бир бутунликка бирлаштириш ҳал қилувчи воситадир[2]. Шу боис таълим муассасалари жамиятни ягона ғоя – миллат ғояси атрофида бирлаштиришда хизмат қилиши лозим. Аммо замонавий дунёда сиёсий миллати моноэтник ва монодиний асосда шаклланган давлатлар унчалик кўп эмас.

Ўзбекистон турли этник гуруҳларнинг бирлашиши маҳсулидир, уларнинг баъзилари маълум бир ҳудудларда жуда ихчам яшайдилар, у ёки бу даражада бузилмаган этник анъаналарни, умумий минтақавий хотирани ва бошқаларни сақлайдилар. Ўзбек халқи 4 та катта диний-мафкуравий босқични (*буддавийлик*,

зардуштийлик, ислом, коммунистик) ўз бошидан кечирганлиги ва ҳар бир мафкуравий-диний таъсирлар даври тугагунча неча авлодлар алмашганини ва бу жараёнларнинг миллат феъл-атворида ўчмас из қолдирганини унутмаслик керак.

Ўзбеклар ўзига хос шаклланиш жараёнига эга халқдир. Тарих гувоҳлик берадики, *Ўзбек халқи мазкур ҳудудда яшаган туб ерли этнослардан томир олган; иккинчи илдизи эса қадимий туркий халқлардан бошланган.* Ҳар иккала асосий илдизларнинг бирикиши – ўзаро синтези ўзбек элатини ва кейинчалик ўзбек миллатини ташкил этган. Ўзбек этномаданияти тарбия, таълим, ёшларда юксак ахлоқий фазилатларни шакллантиришга йўналтирилган этнопедагогик ғояларга бой.

Бизнингча, этнопедагогиканинг миллий ўзликни эгаллаш жараёнида қўлланилиши контекстида машҳур социологлар Piter Berger ва Tomas Lukman ижтимоийлашувнинг икки даражаси – бирламчи ва иккинчи даражали мавжудлиги ҳақидаги фикрлари жуда муҳим кўринади. Биринчи ижтимоий воқелик шахс учун бошқа одамлар томонидан қурилади, чунки эрта ёшда бола атрофдаги дунёни фақат оддий ижтимоий ҳақиқат сифатида қабул қилади. Аммо бола фикрлаш ва хулқ-атворнинг муқобил моделига дуч келганида, ягона ижтимоий ҳақиқат парчаланиб кетганда, иккиламчи ижтимоийлашув босқичи бошланади. Бу босқичда ўзига хослик кўп одамлар таъсирида шаклланади ва мураккаб ижтимоий конструкция сифатида намоён бўлади[3]. О.Мусурмонованинг таъкидлашича, ижтимоийлашувнинг биринчи босқичидан фарқли ўлароқ, бола ва ота-оналар ўртасидаги барқарор ҳиссий алоқа жуда муҳим бўлса, иккинчи босқичда ҳис-туйғулар энди унчалик муҳим эмас ва бола ўз ўқитувчисини "институт ходими" сифатида қабул қилади[4]. Шу нуқтаи назардан, этнопедагогиканинг услублари ва усуллари унинг оилавий қадриятлар билан чамбарчас боғлиқ.

Тадқиқотчилар ижтимоийлашув жараёнининг камида иккита йўналишини ажратиб кўрсатишади. Шундай қилиб, агар Ғарб жамиятларида ижтимоийлашув кўп жиҳатдан шахснинг ўзини ўзи бошқариши ва автономиясига йўналтирилган бўлса, бошқа кўплаб этник жамоаларда бу йўналиш асосан ижтимоий ўзаро таъсирнинг ҳар хил турларини ривожлантиришга қаратилган[5].

Тадқиқот методологияси ва эмпирик таҳлил. Замонавий ўзбекнинг миллий ўзига хослигини шакллантиришга келсак, XXI асрнинг бошларида жадидчилик ҳаракатларида долзарблик касб этганди. Ўзбека версиясида бир қатор муҳим ўзига хос хусусиятларга эга бўлган глобаллашув тенденцияси каби муҳим омилни эътибордан четда қолдирмаслик керак, бу биринчи навбатда халқимиз учун турли динлар ва маданиятларнинг тўқнашувининг тарихан аниқланган жойи билан боғлиқ.

Европа илм-фан оламининг анча нуфузли вакиллари, хусусан, британиялик марксист тарихчи Erik Hobsbavm глобаллашув замонавий дунёни қанчалик тез ўзгартириши ва уни янги шакл ва мазмун билан тўлдириши ҳақида қуйидагиларни таъкидлади: "XXI аср тарихи муқаррар равишда "миллатлар" ва "миллат-давлатлар"нинг олдинги маъносидаги қатъий доираларида чеклаб бўлмайдиган дунё тарихи сифатида ёзилиши керак. сиёсий, иқтисодий, маданий ва ҳатто тилшунослик. Бу тарих асосан миллатлараро ва ғайримиллий бўлади..." [6].

Миллий ўзига хослик кўп жиҳатдан маълум бир жамият томонидан шакллантирилган конструкция эканлигига асосланиб, лекин ташқи омиллар таъсири

остида ўзбек воқеликларига нисбатан асосий ўзгарувчанлик, уни маълум бир ўзгартириш ёки алмаштириш эркинлиги мавжуд. Бундай танлов, шубҳасиз, ўзбек халқининг сиёсий географияси ва жамиятининг қиймат йўналишлари билан белгиланади, чунки давлат ҳудудининг жойлашуви ва алоқалари асосан замонавий сиёсий ҳаётнинг субъэктларига боғлиқ[7].

Жаҳон амалиётида турли этник гуруҳлар ва гуруҳлардан ташкил топган сиёсий миллатнинг миллий ўзига хослигини шакллантиришнинг мураккаб муаммосини ҳал этиш бўйича кўплаб мисоллар тўпланган. Канада ва АҚШ тажрибаси энг кўп ўрганилган ва долзарб бўлиб қолмаган, кўп қиррали хусусиятга эга ва натижалар жиҳатидан бир хил даражада муваффақиятли. АҚШ каби муҳожирлар мамлакати бўлган Канада тажрибасини тавсифлаб, у ерда умумий миллий ўзига хосликни шакллантиришда миллатнинг ўта муҳим ижтимоий-сиёсий омили сифатида этник келиб чиқишига ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш анъанаси мавжудлигини таъкидлаймиз.

Дарҳақиқат, сиёсий миллатнинг шаклланиши алоҳида этник жамоаларнинг ўз урф-одатлари, тиллари, динлари ва маданиятларига намоишкорона ҳурмат билан қараши асосида содир бўлди [8, 256-бет].

Бунинг ўрнига, АҚШда миллий ўзига хосликнинг шаклланишига ишора қилганда, олимлар Америка сиёсий миллатининг умумий ўзига хослигини шакллантириш жараёнларининг самарадорлигига ишора қиладилар. Хусусан, S.Hantington таъкидлайдики, "Америкаликлар бошқа барча ўзига хосликларга нисбатан миллий ўзига хосликка устувор роль ўйнайди" [9, 21-бет]. Унинг таъкидлашича, муҳожирлар томонидан яратилган Америка миллатини англо-протестант маданияти бирлаштиради, унинг шакллантирувчи унсурлари "инглиз тили, индивидуализм, меҳнат одоб-ахлоқи, одамларга ишонч". Олимнинг фикрича, Америка Қўшма Штатларининг англо-протестант маданиятига интеграциялашиш ниятида бўлмаган мексикалик жамиятнинг жадал шаклланиши билан боғлиқ бўлган бу ўзига хосликнинг эрозияси энг кўп ёрдам беради [9, 16-бет]. Қозоғистонда «жамоатчилик онги»ни модернизациялашда "Рухани жаңиру" дастури «маданий инқилоб» режаси сифатида таклиф этилди.

Ўзбек миллатининг кўп миллатлилигини ҳисобга олган ҳолда, бу айниқса, маълум бир этник гуруҳларнинг ихчам истиқомат қиладиган айрим ҳудудларида турли этник гуруҳларни бирлаштириш мақсадида турли жамоалар этнопедагогикасини низосиз қўллаш методологияси ҳақида ўйлаш керак. Атоқли этнограф Х.Виноградов ўз ишида "болаларшунослик" мавзусига катта эътибор қаратган ва ўз изланишлари натижасида ўз эътиқодини ҳимоя қилган барча нарсаларни қиёсий ўрганиш зарурлиги ва истиқболи ҳақидаги фикрини ҳимоя қилган[10; 22-бет].

Замонавий ўзбек мактабларида таълим ва тарбия ишларида этнопедагогикадан фойдаланиш билан боғлиқ қандай муаммолар мавжуд, олимлар ва ўқитувчилар саъй-ҳаракатлари замонавий дунё томонидан ишлаб чиқарилган муаммоларга мос келадими? Бироқ, ҳозир халқимиз олдида замонавий ўзбек миллатини шакллантириш муаммоси, барча жабҳаларда, шу жумладан таълим соҳасида ўзбекларнинг миллий ўзини ўзи идентификация қилишнинг кучайиши имкон қадар диққат билан қарашни талаб қилади. Урғули "ахлоқий мазмун"га эга тематик этнопедагогик материаллар тўпламини ўқувчиларни тўғри ахлоқий тарбиялаш умумтаълим мактаблари дарсликларда етарли эмаслигини аниқланди.

Ўқитувчилар билан олиб борилган суҳбат ва интервью эса халқ педагогикаси воситаларининг ўқувчиларни ахлоқий тарбиясига таъсири самарадорлиги тўғрисида ўқитувчиларнинг хабардорлиги ва ишончи пастлигидан далолат берди.

Вазиятга бундай баҳо беришдан келиб чиқадики, турли этник гуруҳлар ва турли минтақавий ўзига хослик вакилларининг бирлашиши орқали ўзбек миллатининг шаклланиши шароитида миллий ўзини ўзи идентификация қилишнинг торроқ мавзуси янада эътибордан четда қолган. Шу билан бирга, этнопедагогика назарияси ва методологияси муаммолари билан шуғулланувчи тадқиқотчилар ўқувчиларнинг ахлоқий тарбияси самарадорлигини ошириш мақсадида ўқув жараёнида этнопедагогик воситалардан фаол фойдаланиш натижасида ижобий ўзгаришларни таъкидлайдилар.

Мавзу доирасида ўтказилган эксперимент шуни кўрсатдики, ҳаракатга раҳм-шафқат кўрсатишга, ахлоқий хатти-ҳаракатларга тайёрлик кўрсаткичлари тез ўсган. Масалан, бировнинг қайғусига бефарқлик даражаси сўнгги пайтларда 8,7% дан 2%гача пасайган. Болаларнинг этнопедагогиканинг турли усуллари ва воситаларини қабул қилишга тайёрлиги эса, унинг таълим жараёнида қўлланилишининг юқори самарадорлиги билан боғлиқдир.

Ёш авлоднинг ўзбекона ўзига хослигини шакллантириш муаммосини ҳал қилиш контекстида бундай усул ва воситалардан замонавийлик талабларига мувофиқ фойдаланиш ҳам жуда самарали бўлиши мумкинлигини тахмин қилиш мантиқан тўғри.

Замонавий дунёнинг ўзига хос хусусияти бўлган маданиятлараро мулоқотнинг фаоллашуви шароитида, тадқиқотчилар тўғри таъкидлаганидек, "этнопсихологларнинг миллатлараро муносабатлар соҳасидаги ишига, маданиятлараро ўзаро таъсирлар ёки бегона муҳитда қолиш, мослашиш ва маданият жараёнларининг қонуниятлари этник келиб чиқишини ўзгартиришга эътиборни кучайтириш керак" [11, 34-бет]. Шуни қўшимча қилмоқчимизки, бу ишланмаларнинг барчаси таълим ва тарбия жараёнига, айниқса тарихан кўп маданиятли макон шаклланган ёки бундай мултикултурализм шаклланаётган минтақаларда этнопедагогиканинг услуб ва воситаларини қўллаш жараёнида фаол амалга оширилиши керак.

Бир маданиятни бошқа маданиятдан онгли равишда ажратиш ёки улардан бирининг бошқалардан устунлигини тан олиш ўз-ўзидан маълумки, миллий тамойилни таълим жараёнига жорий этишга бундай ёндашиш педагогик тафаккурни ҳозирги сиёсий вазиятга яширинча мослаштиришдан бошқа нарса эмас. "Халқаро бағрикенглик" тушунчасининг ўзи "психологик муносабатлар, ҳис-туйғулар, маълум билимлар мажмуи ва ижтимоий ва ҳуқуқий нормалар, шунингдек, бағрикенгликни ўз ичига олган дунёқараш ва хулқ-атвор йўналишлари" деб таърифланиши мумкин [12, 26-бет].

Тадқиқотчилар таъкидлашича, халқаро бағрикенглик доимий ривожланиш ҳолатидаги жараён бўлиб, у ҳиссий-психологик меъёрларни, бошқа миллат вакилларига нисбатан ҳис-туйғуларни, бошқа маданиятлар, тиллар ҳақидаги билимлар, ахборот ғоялари ва ниҳоят дунёқараш тамойиллари номиллийга нисбатан ўз хулқ-атворини ўз ичига олади.

Таъкидлаганимиздек, давлатимиз мустақиллигини қўлга киритгач, этносиёсат муаммолари давлат стратегияси даражаси кўтарилди ва шу билан бирга фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг энг долзарб ва устувор йўналишларидан бирини

белгилаб берди. Шу муносабат билан ёшларга “халқлар ва маданиятлар хилма-хиллиги янги парадигмада доимий адоват ва нафрат сабабчиси сифатида эмас, балки бойлик ва ҳаётбахшлик манбаи сифатида намоён бўлишини” англаш муҳим аҳамиятга эга. Айнан шундай цивилизация модельини қуриш ва бундай фикрлаш парадигмасини ўрнатиш ўзбек халқининг этник-сиёсий ривожланиши учун долзарб вазифадир.

Хулоса. Ўзбек халқининг этник жиҳатдан кўп тармоқли ва сертомир эканлиги унинг менталитетида барча уруғ ва ижтимоий қатламлар учун умумий жиҳатлар, жамоа манфаатларини ҳимоя қилувчи фазилатнинг, айниқса, ривож топишини тақозо этиб келган. Халқимиз феълидаги бағрикенглик, ҳотамтойлик (саҳоватлилик), меҳмондўстлик, ўзаро ҳамкорликка мойиллик, ғам-андухли пайтларда ночор кимсаларга ҳамдардлик, елкадошлик фазилатлари ана шу жамоавий яқдилликни таъминлаш, тил ва дил, фикр, амал бирлигини сақлаш эҳтиёжларидан туғилган ва сайқал топгандир. Бу эса, ўзбек этнопедагогикасининг ҳаётийлиги, таъсирчанлиги, серқирра, сермаънолигида бўлса, унинг бевосита халқ томонидан мавжуд ҳаёт жараёнида жонли анъаналарда яратилиши, яшаши, ҳаёт, инсон муаммоларини қамраб олиши, тарбиянинг энг долзарб масалалари ечимини ҳал этишга қаратилгани, умуминсоний йўналишга, умумбашарий ғоя мақсадларга қаратилган бўлганлигидир.

Adabiyotlar/Literatypa/References:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi “ O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida ”gi PF-4947-son Farmoni. www.lex.uz
2. Tasviriy san'at asoslari. R. Hasanov .G.G'ulom nasryoti Toshkent-2009 yil
3. Sharq miniatyura maktablari. maqolalar to'plami.A.madaminov,N.Normatov. Toshkent G'ofur G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti 1989 yil.
4. Temuriylar va Boburiylar davri miniatyura san'ati rivoji.A.Madramimov O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi,Temuriylar tarixi davlati muzeyi.101-110 betlar.Toshkent-2019 yil.
5. Zamonaviy O'zbekiston miniatyurasi. Shohalil Shoyoqubov.Toshkent “O'zbekiston” 2006 yil.
6. Alisher Navoiy badiiy asarlarining 15-16 asrlardagi qo'lyozmalari.A.A.Madramimov. Temuriylar tarixi davlat muzeyi.Alisher Navoiy nomidagi davlat adabiyot muzeyi.Toshkent-2021 yil.
7. Sharq Miniatyura Maktablari Elmira Ismoilova 40,41-betlar G.G'ulom nasryoti Toshkent-1989 yil
8. Alisher Navoiy badiiy asarlarining 15-16 asrlardagi qo'lyozmalari.A.A.Madramimov. Temuriylar tarixi davlat muzeyi. Alisher Navoiy nomidagi davlat adabiyot muzeyi.Toshkent-2021 yil. 38-39 betlar.
9. Sharq miniatyura maktablari. Maqolalar to'plami. A.Madaminov, N.Normatov. Toshkent G'ofur G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti 1989 yil.41,42 betlar..

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

Махсус сон

№ 5/4 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).